

# HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:  
Egy évre — — — — — 6 korona — fillér  
Félévre — — — — — 3 „ —  
Negyedévre — — — — — 1 „ 50 „  
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona  
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő  
**BÁTHORY ENDRE.**  
A lap kiadója:  
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)  
Hirdetések jutányos árbau vételnek fel.  
Nyitlter sora 40 fillér.  
A lap megjelenik minden szerdan.

## Kié a jövő?

— Irta: Bodnár Gáspár. —

Hosszu és tisztos ideig erre a kérdésre röviden, de jelentősen így feleltek:

— A kié az iskola, azé a jövő.

Ezt az igazságot megerősítette, ugyszólván magaslatra emelte az az eléggé ismeretes szálló ige, hogy a francziákat a legutolsó nagy erőpróba alkalmával a porosz s általában a nagy német birodalom tanítói, *iskolamesterei* győzték le.

A jelszavaktól tultengő korunkban immár akadnak, akik ezt az öreg szálló-igét merő frázisnak, üres jelszónak minősítik. Azt mondják:

— Akié a *korszellem*, amely társadalom szellemével (talán inkább anyagias felfogásával?) uralkodik az embereken — azé a jövő. Aki csatát nyer a fórumokon. A vizek a hegyekről folynak. Ha a felső fórumok, a főiskolák ellenünk vannak: az alsóbb és közép iskolák sem lesznek a miénk. Tehát a jövő sem.

Első pillanatra megdöbbsentő ez a tétel. Mintha ködöt oszlatna — az iskolai nevelés sikere felett borongó ködöt. Mintha azt fejezné ki, amit a társadalom helyzete mutat.

Nem volt-e az iskola eddig is kezeink közt? Hosszu ideig. Részben — ma is. És ime a társadalom mégis a maga képére tudja nevelni a nemzedék nagy részét. Az intelligenciát. A népet is. Az iskolának ki felé való hatása mintha megropant, elerőtlenedett volna. Sajtó, színház, közfórum, szociológia, tehát az iskolán kívül álló hatások uralkodnak.

Ne csaljon meg minket azonban a külső látszat. Az sem, hogy talán bizony iskoláinkban is eddigelé nem voltunk elég vigyázók és határozottak.

Akik a régi, tapasztalatokból kihámlott igazságot... hogy a jövő az iskola méhében készül... üres jelszónak hirdetik: *circulus viciosus*ba esnek.

Igaz, hogy az iskolák kifelé gyakorolt hatását kegyetlenül megneghezi, megezi bálja a társadalom.

A környezet, a külső hatások. Ám, mit bizonyít ez? Azt, hogy az iskola hatását még intenzívebbé, még hatalmasabbá kell tenni. És főleg összhangzóvá. De nem dönti meg azt a bizonyosságot, hogy ma sincs más hatalom, erő, ami a társadalom megzavart vérkeringését, megromlott vérét rendes útjára, megfrissülésére terelje, mint az iskola. És pedig... a legalsó elemtől a legfelsőbig... következetesen, harmónikusán újjáteremtett iskolai élet, iskolai szellem.

A mult elveszett hatalmunkból — írja Széchényi István — a jövőnek még urai vagyunk az új nemzedék révén. Új nemzedék kell nekünk — mondotta Prohászka püspök — mely Istentől született, melynek szívében tiszta vér csörgedez, mely a tiszta vérnek lehet, lelkesülését lelki világában is megőrizni tudja.

Való igaz, hogy azok, kik a nemzet megújulásának munkájában vezetésre, irányításra, őrtállásra és az elismerések megadására vannak hivatva, mikor még reménnyel

## Miska barátomhoz.

Azon a gyönyörű estén, mikor a esilagok milliárdjai ragyogtak fejünk felett s mi a baráti szeretetnek, — melyet immár harmincz év sulya peesételt meg — jól eső érzései mellett élveztük a viszontlátás édes örömeit; erről az estéről óhajtok e helyen említést tenni. Beszélgettünk erről, beszélgettünk arról, beszélgettünk sok mindenről s a miről nem beszélgettünk, arról irok most.

Áthaladtunk a holt „Kraszna” hidján, te Miska barátom nem szóltál semmit, de aki megfigyelt, a szólásnál is, igen, a szólásnál is többet mondottál.

Apai szived fájdalmának mély sóhaja beszélt. Visszafojtva lélekzetem, úgy figyeltem szív-fájdalmáidnak kinos vergődését. Kezed mozdulatáról sejtem, hogy fájó könyveket törölt le. Néhány pillanatnyi szótlanlás azt bizonyítja, hogy fájdalmáidnak éltél. Nyugodtan hagyta lak, mert sejtettem, hogy milyen szántó emlékek azok, melyek ezen változt érzéseket kiváltották...

Fájdalom... Óh! miért is ismer az

ember. Hiányoznod kellene a szótárakból. Hiányoznod kellene mindazon helyről, hol bánatot fakasztasz. Milyen szép is volna akkor az élet, ha a fájdalmat nem ismernénk. Mindig verőfényes boldogságban sütkérezhetnénk. Ugy el tudom képzelni magamnak az életet, esendes otthonomban, fájdalomtól mentve, hogy azt ki sem mondhatom. Hány-szor esítitgatlak lázongó szív... Ugyan hány-szor parancsol rád az ész s esendességre int. Nyugalom után törekszem, mely boldogságra vezet, csak hogy e boldogságot elérni nem igen sikerül. Talán a bölcsöm volt „bá-natfából”, pályám keserv fonta rongyból, hogy ennyit szenvedek...

Mily szép volna az élet fájdalom nélkül, igen ám, csak hogy míg ember él e földön, addig a fájdalom nem csak a fogalom, de hü kisérőnk is. A csapást, mely fájdalmakat fakaszt, sokszor közvetlenül a jó Isten méri reánk s egyedül Ő van hivatva megmondani, hogy valóban csapás-e az, mit mi annak tartunk, avagy áldást fakasztó balzsam-e a jövőre nézve? Ezt még emberi elme nem volt képes ez ideig kikutatni s hi-

szem, nem lesz soha e földön idő, mikor e dologban beláthatnának. Ember társadtól kapott, ember társad okozta fájdalmak, melyeket Isten közvetve mér reád, ezek fájnak nagyon. Alig tudod elviselni. Ha nagyon nehezetre esik, gondolj mindig önmagadra s önmagaddal gyarlóságodra s e gyarlóság, mely az emberiségnek közös sorsa, mindent megmagyaráz...

Messze az édes otthontól, gyermekeid jövőjéért aggódva revod a város utcait. Előted két fiad, odahaza a többi, kiket egészségben, boldogan hagyta l hon. A holt Kraszna áldozatot követelt. Kis fiadnak korai siri ágyat rögtönzött piszkos hulláma s te már élette-len hullára nyomta a viszontlátásnak fájdalmas esőkját. Most tudom, most értem, mi okozta fájdalmad nagyságát, mikor átmentünk a holt Krasznán.

Te a Krasznát, én a skárlátot tekintem a fájdalom közvetett osztogatójának. Nyugodjunk meg. Isten így akarta, Ő van hivatva a fájdalmat balzsammá változtatni. Isten veled, a viszont látásig, régi hived:

Deák József.

**CSAPÓ LAJOS**

**ELSŐRANGU PAPI-  
ÉS POLGÁRI SZABÓ**

**SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).**

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,  
Papi öltönyök, Liberálák,  
Reverendák, Szarvasbőr-  
Czimádák, nadrágok,  
Palástok, fővegek, Bőr kabátok  
készítését elvállalom.

Mindenemű öltöny készítésénél a fősulyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezesiséget vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.  
Nagy raktár honi és angol szövetekben.

Tisztelettel **CSAPÓ LAJOS**, szabó-  
mester.

szívükben az Egyház, a nemzet jövődjében biznak... az ifjúság tanítóira, professzoraira vetik tekintetüket.

Mindig sürűbben hangzanak az igék, melyekkel bizonyosságot tesznek arról, hogy reménységünk, erős várunk... mégis csak az iskola maradt.

Ime egy szép és terjedelmes egyházmegyében, melynek szívében régi jó nevű gimnáziumunk adja a közélet jövő intelligenciáját... egy legujabb kitüntetés alkalmából így ír a főpásztor:

— Nem csak tanári és igazgatói működése alatt szerzett kiváló érdemei állottak szemem előtt, de a kir. kath. főgimnázium igazgatójának kitüntetésével egyszersmind jelezni óhajtottam, mily értékes munkatársakat becsülök azokban, akik a főgimnázium ifjúságát, a jövő értelmiségének tulnyomó többségét sz. Egyházunk szellemében oktatják és nevelik.

Programm van e kijelentésben, mely hirdeti, hogy igenis a jövő s e jövőben a nemzet vezetésére hivatott intelligencia azé lesz... akié az iskola. És ez intelligencia csak akkor felelhet meg emberi és nemzeti hivatásának... ha vallás-erkölcsi szellemben nevelkedik.

És e nagy eszmének, e századoktól megszentelt igazságnak éppen most... nem rég akadt egy másik, nagy tekintélyű világi hirdetője is, Mailáth József gróf, a kiváló szociológus és államférfi az, a hitű kath. főur a magyarországi tanítóképzők tanárainak minap tartott nagy gyűlésén az ország színe előtt így beszélt:

— Az ország szeme, tekintete, bizodalma, a jövőbe vetett reménysége a tanítóképzőkre van ma függesztve. Hosszu időnek kellett elmulnia, hogy ez így legyen. Hogy belássa az ország, melyszerint a tanítóképzők azok az értékes méhkasok, melyekből kiszállanak a nemzet tanítói az ország minden zugába. Ettől a tanító-ifjúságtól függ jó részben a nép boldogsága, értelmi világossága, nemes, vallásos érzelme, egész életrendszere. A rossz tanító egész generációt nevel. És ez a generáció ismét egy másik oly generációt, akikből rossz hivatalnok, rossz politikus, rossz polgár lehet... Önök, elismerem, dusan vetnek már, de soványan kapnak a nemzettől azon nagy és megfizethetlen munkáért, melyet teljesítenek. Kérjük Istent, hogy adja meg a magyar földnek azt a dus aratást, melyből végre önök is részaratást nyerhesenek.

Ime, két vezető, magas hivatásban levő nagy léleknek rokon, egymást kiegészítő nyilatkozata,

melyhez mindazon lelkek élő meggyőződése csatlakozik, akik megértik: Mit teszen az az öreg igazság: „Akié az iskola, azé — a jövő.“

### Igazgatói jelentés

a Szent-István-Társulat 1907—1908. évi működéséről.

Erdősi Károly igazgató jelentésében részletesen beszámolt a Szent-István-Társulatról s a társulattal kapcsolatos nyomdai és könyvkiadó részvénytársulatok mult esztendei életéről. A fennállásának hatvanadik évét betöltő Szent-István-Társulat ma épen olyan hűséggel ragaszkodik alapítóinak gondolatához, mint ragaszkodott az első évben: jó és olesó könyvekkel akarja ellátni a magyar olvasóközönséget. E ezélt szolgálja ugy a rendes, mint a pártoló tagsági intézmény. Az első az intelligens közönség szellemi szükségleteit tartja szem előtt, utóbbi a kevésbé művelt osztályokról gondoskodik. Amaz ellátja olvasnivalóval az irodalom, színház, sajtó és közélet által hitében naponta megtámadott honoratiorosztályt, emez pedig azoknak az embereknek fölvilágosítását tűzte ki ezéljául, akikre kivetette hálóját az istentagadó és hazátlan szocziáldemokrácia.

Rendes tagjainak elsősorban a Katholikus Szemlét küldi a Szent-István-Társulat. A dr. Mihályfi Ákos egyetemi nyilvános rendes tanár szerkesztésében megjelenő folyóirat ma a legértelmesebb s leginkább disztigvált magyar revue-k közé tartozik. Kiterjeszkedik a művelt ember érdeklődésére számot tartható valamennyi tudomány-szakra; közöl önálló cikket s a hitűnket erő támadásokkal szemben erélyes védelmet. Amit egyetlen más magyar folyóirat sem tesz meg, lépésről-lépésre figyelemmel kíséri a magyar időszaki irodalmat s e mellett könyvismertetései is vetekesznek bármely más folyóiratéival. A mult évben már 73 ivnyi terjedelemben jelent meg s kevés katolikus irodalmi vállalat akad még, amelyik annyi hivet szerzett volna táborunknak, mint a „Katholikus Szemle“. Nemcsak a katolikus világ, hanem az egész magyar tudományosság a magyar tudományos élet jelentékeny tényezőjének tartja. A szemlén kívül újabban jeles hitvédelmi műveket ad tagjainak tagilletményképen a Szent-István-Társulat. A mult évben kezdte meg ezeknek kiadását s mindjárt az első esztendő alig sejtett eredménnyel végződött. A kis kék könyvecskek szenzációi lettek a magyar könyvpiaenak. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspöknek és Giesswein Sándornak, társulatunk elnökének könyve ezer meg ezer embert ejtettek gondolkodóba, ragadtak magukkal s hódítottak meg a keresztény világnézetnek.

Az ő műveik mellett nem közönséges sikere volt Rott Nándor és Zubriczky Aladár könyvének sem. A mult évben bevált módszerhez ragaszkodni fog a Szent-István-Társulat ebben az esztendőben is. A mult év azonnal népszerűvé vált kis nyoleadrétű kötetének formájában kiadja dr. Jelieska Ferencnek Társadalmi kérdés és ethika, dr.

Notter Antalnak. A szabadakarat és Schermann Egyed főiskolai tanárnak. Az egyházi könyvtálatom című munkáját. Mind a három mű olyan kérdéssel foglalkozik, melyek erősen belenyulnak a modern élet és gondolkodás szövevényeibe s amelyekbe kapaszkodva, vagy amelyekből kiindulva naponta erős támadások érik az Anyaszentegyházat. Szeptemberre a tagok kezében lesz mind a három munka.

A rendes tagsági illetményeknél nem kevésbé fontos szolgálatokat végeznek a kath. öntudat ébresztgetésében és föntartásában a Szent-István-Társulat pártoló tagságának jutalékai. Ezekkel a nép lelkéhez akarnak hozzáférközni; abba akarják belehinteni a hit és hazafiság magvait s a társulat ily irányu becsületes törekvése a papság és tanítóság lelkes támogatása közben napról-napra szélesebb körökben érvényesülhet, mivel ma már a pártoló tagok száma 16.955, a mult évinél tehát 4730-al nagyobb. A pártoló tagoknak is a katolikus irodalom tejfelével igyekezett kedveskedni a társulat, mert a tavalyi tagilletményekről egyhangu volt az a kritika, hogy ezeknél alkalmasabb olvasmányokkal nem igen fogtak még nálunk az alsó néposztályok lelkének megnyeréséhez. A katagombák története a hitbuzgóságokat növelte, a kis fizika a tudomány világosságát terjesztette, a szabadon termő gyógynövények kézikönyve új kereseti forráshoz segített, a naptár pedig mindennapi jó tanácsadó. A mult évi csapáson fognak haladni az új esztendő kiadványai is s hisszük, hogy a naptáron kívül adandó Szentek élete, Új kis tükör és Kis gazda tanácsadója nem csak a régi tagokat fogják kielégíteni, hanem százával szerzik majd az új pártolókat is e derék intézménynek.

Pezsgő irodalmi élet folyt a Szent-István-Társulat tudományos és irodalmi osztályában is. Üléseit gr. Majláth József, Turi Béla dr., Czirbusz Géza dr. Huber Lipót dr., dr. Reiner János, dr. Áldássy Antal, Kudora János, dr. Katona Lajos, dr. Mázy Engelbert, Huszka József, dr. Lukesics József és P. Velies László S. J. fölolvásásai tudományos életünk jelentős mozzanataivá avatták. Kiadványi közül a felolvasó ülések közleményei értékes adalékai a magyar tudományosságnak; az Egyháztörténelmi emlék pedig, melyből mult évben jelent meg a III. kötet — megbecsülhetlen adattára a magyar egyházi köztörténelemnek. Az osztály tagjainak közéleti és tudományos munkássága elismeréssel és méltánnyalással tallkozik a magya közélet minden számottevő faktora részéről. Büszkék vagyunk arra, hogy dr. Csernoch János esanádi püspök, dr. Demkó György egri kanonok és Katona Lajos budapesti tud. egyetemi tanár, kiket új méltóságaikba a mult évben helyezett ő Fel-sége kegyelme, a tud. és irodalmi osztály tagjai s a Szent-István-Társulat irodalmi osztályának tudományos renomé-ját emelik. A Magy. Tud. Akadémia minap megejtett választásain is a Tud. és Irod. Osztály tagjai közül Békefi Remiget rendes, Platz Bonifácot és Áldássy Antalt pedig le-levelező tagoknak választották.

**MOLDOVÁN JENŐ**  
KÉZMŰ- ÉS DIVATÁRU-ÜZLETE  
SZATMÁR, DEÁK-TÉR

Dus választék színes, krém és fekete szövetekből. Angol zsephírek, batisztok, szatínok, színes és kélfestő voilekben. Vászón- és kanavászokban gyári raktár. Női- és férfifehérművek, ing, gallér, kézelő, nyakkendő, harisnya és sok más cikkében. Férfi és női fehérművek megrendelés után jutányos árban. Minták vidékre bérmentve küldetnek. Olesó árak. Gyors és pontos kiszolgálás. Olesó árak.

Tagjainak tudományos munkásságát könyvtárával s a Pázmány-Egyesülettel közösen berendezett olvasótermével mozdítja elő a Szent-István-Társulat. Könyvtára a múlt évben br. Hornig Károly kegyes adományán kívül a bel- és külföldi tudományos folyóiratokkal gyarapodott, anyagi eszközi pedig azoo körülbelül ötözfélezer koronányi hagyományokkal erősödtek, melyeket elhunyt jóakaróinak végső megemlékezéséből kapott a társulat.

A Szent-István-Társulattal kapcsolatosan működő nyomdai és könyvkiadó részvénytársulatok ugyanazon szellem szolgálatában állanak, mint maga az anyaintézet s a sajtó és könyvkiadás eszközeivel, a vállalkozás, a reális élet terén iparkodnak érvényesíteni a másutt mindig inkább csak az elméletben hangoztatott katolikus eszméket. Virágzásuk diadala a keresztény szellemnek; boldogulásuk azt jelenti, hogy behatolnak az eddig jóformán csak ellenségeink vagy legjobb esetben a közömbösök által elfoglalt területükre.

Lassankint a középiskola minden tárgyára lesz tankönyve a Szent-István-Társulattal s ha az előjelek nem esznek, a katolikus tanáregyesületben megbecsülhetetlen munkatársat kap nemcsak tankönyveinek terjesztésére, hanem első sorban kifogástalan tankönyvek iratására. A Szent-István-Társulat tankönyvkiadványainak jelentékeny részét teszik a hittani tankönyvek, melyeket úgy az elemi, mint a felsőbb iskolák számára készítettek. Új munkákkal gyarapította az elemi és polgári iskolák, valamint a gimnáziumok és tanítóképzők részére már eddig is kiadott könyvek gazdag sorozatát. az ifjusági iratokat, népiratkákat, és a Családi Regénytárt is. A népiratkákat tót, oláh és bunyevác nyelven is kiadta s ezen kiadványainak üdvös hatását már eddig is észlelték a nemzetiségi vidékek népéletének figyelői. Új kiadások készültek az elfogyott munkákból, a jövő esztendőre pedig olyan munkatérre áll az igazgatóság, mely — ha sikerült megvalósítani — jövő üzletét a rohamos haladás időszakává avatja.

## H I R E K.

**Személyi hir.** A püspök ur Ó Méltósága szombaton délután bérmautára indult a nagykarolyi kerületbe, székhelyére a bérmlás végeztével e hó 27. vagy 28-án érkezik vissza.

**Főispáni beiktatás.** Dr. *Nehrebecky* György Versee és Pancsova városok főispánjának ünnepélyes beiktatása Verseen f. hó 18-án volt, Pancsován pedig ma fog megtörténni. Ungvármegye közönségét a beiktatási ünnepségeken mindkét város meghívására küldöttség képviseli. *Firezák* Gyula munkácsi püspök a saját, a székesegyházi káptalan és a munkácségyházmegyei papság képviselőjében dr. *Hadzsega* Bazilt, Ungvármegye főesperesét, szentszéki tanácsost küldte ki. A vármegye közönségének küldöttségében *Lőrincy* Jenő alispán vezetése alatt részt vesznek *Bernáth* Zoltán képviselő, *Berzeviczy* István rendőrkapitány, *Csicsery* Árpád árvászéki ülnök, *Kovássy* Elemér főszolgabíró, dr. *Novák* Béla ügyvéd, *Sirokai* Albert főgimnáziumi tanár, *Szieber* Ödön pénzügyi titkár és *Sznist-sák* Nándor tb. főszolgabíró.

**Miniszteri biztos.** A vallás és közoktatási miniszter a helybeli róm. kath. óvónőképző intézetben tartandó tanképesítő vizsgálatokra miniszteri biztos minőségben *Dreiszigler* Ferencz kalocsai róm. kath. tanítóképzőintézet tanárt küldötte ki.

**Uj parochusok.** *Boksay* József beregszöllösi s. lelkész, *Gebe* Tivadar kajdanoi h. lelkész jelenlegi állomás helyeiken parochusokká nevezettek ki.

**Szolgabíróválasztás.** A múlt esütörtökön tartott megyei közgyűlésen töltötték be az ujonnan szervezett mátészalkai másodszolgabírói állást. *Dienes* Dezső mátészalkai tb. szolgabíró és *Serly* István megyei aljegyző pályáztak, kik közül erős küzdelem után 9 szótöbbséggel *Dienes* választott meg.

**Gyászhir.** A ref. főgimnáziumot súlyos veszteség érte. Tanári karának egyik legképzettebb, szép műveltséggel bíró, rokonszenves tagja halt el váratlanul *Osváth* Elemér személyében. Mindenkit meglepett a gyászhir, mert nem volt reá elkészülve. Rövid 3 napi szenvedés után oltotta ki a halál életét. Egy hülés következtében tüdőgyuladást kapott s nem lehetett megmenteni. De *Osváth* Elemér elhunyt nemcsak a főgimnáziumot, hanem városunk társadalmát és igen érzékenyen érintette. Agilis, tevékeny ember volt, ki minden társadalmi mozgalomban az elsők közt vette ki részét. Tagja volt a városi törvényhatósági bizottságnak most már a második cikluson, itt is igen jó szolgálatokat tett, diszkyületeken mint ünnepi szónok többször ragyogtatta szónoki tehetségét. A gyászbeszéd az egész városban általános részvétet keltett, ami impozáns módon nyilatkozott meg temetése alkalmával, melyen óriási embertömeg volt jelen. Ott volt a törvényhatósági bizottság képviselője, az összes iskolák növendékei tanáraikkal gyászlobogó alatt. A ravatal a főgimn. udvarán volt felállítva. *Rácz* István mondott felette imát *Biky* Károly esperes tartott gyászbeszédet. A sirnál *Bagothay* Károly modott imát, majd dr. *Hantz* Jenő bucsózott el a tanári kar és *Vajthó* Lajos a gimn. növendékek nevében.

**A bíróság köréből.** Ő felsége a király dr. *Joanovits* György Ernő szatmárnémeti kir. törvényszéki jegyzőt a beregszászi törvényszékhez albirónak nevezte ki, *Béki* Tamás mátészalkai járásbírói albirónak a csurgói járásbíróshoz saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte.

**Uj határrendőrkapitány.** A munkácsi határrendőrség kapitányává *Pamlényi* Gábor pozsonyi e. kapitány neveztetett ki.

**Orvos választás.** Munkács város tisztii főorvosává dr. *Fenyves* Albert körorvos és az ottani főgimn. egészségtanára választott meg. A választás széles körben keltett teljes megnyugvást.

**Tanári vizsgálatok.** *Groza* Ferencz, a helybeli kir. kath. főgimn. gyakorló tanára a latin és görög, *Antal* Miklós tanárjelölt, szatmáregyházmegyei áldozópap a történelem és latin szakasportból a kolozsvári tudományegyetemen a tanári vizsgálatot kitünő eredménnyel letették.

**Hymen.** *Tötös* Eduárd nagyrákózi segédjegyző a napokban esküdtött örök hűséget *Baranyi* Anna kisasszonynak. — *Fekete* Samu dr. jegyet váltott özv. *Zimmermann* Adolfné (Zemplén m.) földbirtokos leányával *Gizella* kisasszonnyal. — *Gárdos* Ferencz könyvkötő szombaton esküdtött örök hűséget városunkban *Vokla* Sándor lakatos mester leányának *Ilonának*. — *Vizváry* Lajos békésgyulai mérnök a napokban esküdtött örök hűséget Nagykarolyban *Andrássy* Jenő utbiztos leányának, *Margit* kisasszonynak. — *Kegyé* László nagykarolyi lakos jegyet váltott Nagydoboson *Kozma* József földbirtokos leányával, *Erzsbettel*. — *Mester* István máv. felvigyázó szombaton esküdtött hűséget Nagyszöllösön *Mádi*

Mihály városi albiró leányának, *Boriskának*. — *Kilb* Gyula belügyminiszteri segédfogalmazó, beregmegyei főispáni titkár jegyet váltott Beregszászban özv. *Bodáky* Bertalanné urnó leányával, *Iréne* kisasszonnyal. — *Szmetana* Péter ungvári kir. kath. főgimn. tanár szombaton esküdtött örök hűséget *Fülöp* Árpád ungvári kir. kath. főgimn. tanár sógornőjének, *Jakab* Anna kisasszonynak.

**Lelkészelöltek.** A nagyváradai gör. kath. püspök a Szatmárhegyen felállított új lelkészi állásra *Marosán* János rákosterebesi, *Básthly* László genesi, *Bronkovási* Sándor simándi gör. kath. lelkészeket jelölte. A három közül a város választ a jövő havi közgyűlésen.

**A nagykarolyi Kossuth-szobor** leplezésén, mely e hó 28-án, áldozóesütörtökön fog végbemenni városunk törvényhatósága is küldöttségileg részt vesz és szobrot megkoszoruzza. A küldöttség szervezésével a tanács a polgármestert, a koszoru megrendelésével a gazdasági tanácsost bizta meg.

**Lelkészi vizsgálatok.** A lelkészi pro-synodalis vizsgálatokat e hó 12-én és 13-án *Reiter* András nevetlenfalusi és *Szentmihályi* Lajos papsi helyettes lelkészek, továbbá *Boschetti* Andor szatmári, *Hudecz* Rezső munkácsi, *Rokk* István nagybányai, *Székely* Gyula szaniszlói segédlelkészek jó sikerrel letették.

**Felolvasó estély.** Folyó hó 17-én este, kevés számú, de igen intelligens közönség előtt tartotta meg a szatmári kath. kaszinó a tüdőbetegek József kir. hercegről nevezett budapesti szanatóriuma javára rendezett felolvasó estélyét. A pompásan sikerült igen magas színvonalon álló program minden egyes pontját zajos tetszéssel fogadta a nemzetmentő aktióért lelkesülő közönség. Az estély részletes műsora a következő volt. 1. Prolog. Irta és előadta: *Veszprémy* Dezső. 2. Az ezred leánya. Trio *Donizettitól*. Előadták: violin *Pfaltz* Emil, gordonka *Banner* Zoltán, zongora dr. *Göbl* Alajosné. 3. Dialog. Előadták: *Varju* Ibolyka és *Nagy Géza* dr. 4. Svájcezi echo-Dal. *Eckert* Károlytól. Éneklte: *Demjén* Anna, *Pfeiffer* Jenő zongorakisereje mellett. 5. Szabad előadás. Tartotta: *Kováts* Gyula dr. 6. Őszi dal. *Mendelssöhntől*. Ének kettős. Dr. *Göbl* Alajosné zongorakisereje mellett énekelték: *Suta* János és *Fábián* Lajos. A tiszta jövedelemként mutatkozó mintegy 70 koronát a kaszinó *Uray* Gézáné utján küldeti fel az országos bizottságnak, ki városunkban lelkes s legügybuzgóbb munkása a nevezett aktiónak.

**Gyászhir.** *Fügedy* István volt kereskedő, utóbb hivatalnok e hó 14-én 59 éves korában városunkban elhalt. — *Hibola* Bernát adóhivatali gyakornok e hó 14-én 23 éves korában tüdővészben elhalt. — *Mátéffy* Ferencz nyug. takarékpénztári könyvelő e hó 13-án hajnali 2 órakor 72 éves korában Nagybányán elhalt. — *Mosbacher* Ádám volt nagybányai rk. kántor özvegye, szül. *Mits* Anna e hó 14-én 77 éves korában Nagybányán elhalt. — *Törös* Mariska a helybeli róm. kath. tanítónőképzőintézet II. osztályának növendéke, *Törös* Sándor beregszászi áll. isk. igazgató tanító leánya a múlt szerdán elhalt.

**Schönherr szoba.** Özv. *Schönherr* Antalné nagynevű fia: Gyula által összegyűjtött régiségeket és ritkaságokat a nagybányai muzeumnak szándékozik ajándékozni. A muzeum ez okért egy *Schönherr*-szobát létesít, melyben a jeles tudósra vonatkozó dolgokat gyűjti össze és helyezi el.

**Az irgalmasrend köréből.** Az irgalmasrend magyarországi tartományának vasárnap kezdődött a nagy káptalanja, melyen a generális elnököl. Provincinálisnak újból *Thuróczy* Kornélt választották meg. *Lengyel* József, a volt szatmári prior szintén megválasztott ismét kormánytanácsosnak, de hogy prior lett-e és hol, azt ezideig nem tudjuk. Az új szatmári prior a volt pozsonyi prior és okl. gyógyszerész, *Silhányi* Istenes János lett. Az új prior jelenleg 41 éves.

**Kápolnaszentelés.** Május hó 10-én volt az ungvári „Gizellaház“ kápolnájának megáldása. A vasárnapi nagymise után fehér ruhás leánykáktól kísérvé indult *Benkő* József apátplebánossegédletével a Gizella házba, hogy az intézet házikápolnáját megáldja. A megáldási szertartás után Dr. *Fibiger* Sándor sz. széki tanácsos, főgimn. hittanár a helybeli káplánok segédkezése mellett csendes misét mondott, mely alatt az intézet növendékei szebbenél szebb énekeket adtak elő. A boldogság, az öröm könyei csillogtak a szemekben, midőn először jelent meg az Üdvözítő az oltáron, hogy erőssége, vigasztalása legyen az intézet összes lakóinak... Emelte az ünnepély fényét *Fireczák* Gyula megyés püspök urnak megjelenése, ki több székesegyházi kanonokkal e megáldási szertartáson és a sz. misén is részt vett. Az istentisztelet elvégzése után Ónagyméltósága *Benkő* József apátplebános és az intézeti főnöknő kalauzolása mellett megtekintette a hatalmas épületet s a tapasztalt fölött teljes megelégedést fejezett ki kísérőinek. Délután 1/2 6 órakor folyt le az örömműnepség, melyet az intézet növendékei rendeztek. A nagyterem a vendégek befogadására szűknek bizonyult. Sietett mindenki, az egész város intelligens közönsége, hogy részt vegyen a köztisztelőben álló irgalmasnénekörömében. A megjelentek között volt gróf *Sztáray* Gábor Ung vm. főispánja, *Hidasz* Sándor kir. tanfelügyelő is, kik megjelenésükkel bebizonyították, mily nagy elismeréssel vannak az intézet áldásos működése iránt. Megnyitól az intézeti énekkar Pataki „Omni die“ c. énekét adta elő teljes precizitással. *Bohus* Margit meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket, majd köszönetét fejezte ki *Benkő* József apátplebánosnak, kinek igazgatása alatt fejlődött oly hatalmassá az intézet. Dr. *Fibiger* Sándornak főgimn. tanárnak, ki nemes szíve sugallatát követve gyönyörű Jézus sz. Szíve oltárral ajándékozta meg az új kápolnát. Kezdetét vette ezután „*Taumenburgi Róza*“ c. színmű előadása. Az intézeti főnöknő lakadást nem ismerő fáradságának köszönhető, hogy az előadás oly fényesen sikerült. A szereplők is teljes lelkesedéssel iparkodtak a várakozásnak megfelelni. A szereplők közül kiemelendők *Danielovich* Ilonka (Róza), aki kedves megjelenésével, behizelgő hangjával teljesen hozzáférközött a közönség szívéhez, *Matyiczko* Mária (Brigitta) már évek óta sok derűs pillanatot szerzett az ungváriaknak, *Jaschke* Erzsébet (Edelberg) a leánya elvesztése fölött bánkódó majd a megtalálása fölött örvendő atyát kikitűnően alakította. *Panigai* Margit (Kunerich) *Mikita* Mária (Hildegard), *Barek* Margit (Burchard) *Boksay* Kornélia (Matild) szerepében mindnyájan rászolgáltak a tapsra, melylyel a közönség a kedves szereplőket elhalmozta. Feledhetetlen lesz e nap mind a „Gizellaház“ történetében, mind a jelen voltak szívében. Hála és köszönet Jézus szentséges szívének, hogy e napot megérni engedte.

**Szerkesztőváltás.** A Szatmár és Vidéke szerkesztését ismét dr. *Fejes* István vette át, mivel eddigi szerkesztője: *Erdőssy*

Vilmos a „Szatmárvármegye“ szerkesztője lett. *Csomasz* Győző kilépett a Szatmár és Vidéke szerkesztőségéből.

**Bírósági végrehajtó.** Az igazságügy-miniszter *Páblé* Antal szatmárnémeti törvényszéki betétszerkesztő szakdíjnokot a színerváraljai járásbíróhoz végrehajtónak nevezte ki.

**Csanálosi dolgok.** Csanálosról írják, hogy a község képviselőtestülete e hó 2-án tartott ülésében *Szabó* Dezső körjegyzőnek egyhangulag bizalmatlanságot szavazott.

**Tisztújító közgyűlés.** A kereskedő ifjak köre a múlt vasárnap tartotta tisztújító közgyűlését. Elnök lett *Páskuj* Imre, alelnök *Medgyesi* Ferencz, pénztárnok *Haller* Ferencz, titkár dr. *Tanódi* Endre.

**Adókvető-bizottságok.** A folyó évben az 1908—1910. évekre megejtendő III. o. kereseti adó nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adójának megállapítására nézve a kvető bizottságok a következőleg lettek megalakítva: 1. a nagykarolyi kerületre nézve: elnök: *Csipkés* András; rendes tagok: *Schuszeritsch* Ferencz egyzersminter h. elnök és *Kun* István a kincstár részéről; *Janitzky* Albert és *Róth* Károly r. tag a törvényhatóság részéről. Póttagok: *Wéber* Tibor, *Hadnagy* Ignác, *Kubinyi* Bertalan és *Lochmájér* Márton. Előadó: *Pap* Kálmán pénzügyi titkár. — A szatmár vidéki kerületre nézve: elnök: *Domahidy* István, h. elnök és rendes tag: *Szöke* Sándor r. tag *Demeter* József a kincstár részéről; *Buttykay* Samu és *Madarassy* Zoltán r. tagok a törv. hatóság részéről; póttagok: *Szarka* Andor, *Fugel* István, *Kossuth* István és *Gáspár* Sándor. Előadó: *Simkó* Géza m. kir. pénzügyi fogalmazó. — A színerváraljai kerületre nézve: elnök: *Tóth* Mór, r. tag és h. elnök *Jakó* Kálmán: r. tag *Gerber* Ödön a kincstár részéről; Dr. *Ember* Elemér és *Losonezy* Gyula r. tag a törv. hat. részéről. Póttagok: *Sátor* Dávid, *Fényes* Béla, *Boér* Károly és *Szilvássy* Dániel. Bányatügyekben r. tagok: *Jakó* Kálmán, *Gerber* Ödön, *Juhász* Ferencz, *Sátor* Dávid; Póttagok: *Venglárcsek* István, *Kepes* Sándor és *Nagy* Lajos. Előadó: *Hegedüs* Ferencz pénzügyi titkár. — A mátyásfalvi kerületre nézve: elnök: *Dienes* Lajos, h. elnök és r. tag *Kincses* István, r. tag *Sarkadi* Antal a kincstár részéről, *Almer* Béla és *Tauszig* Gyula r. tagok a törv. hat. részéről. Póttagok: *Czine* József, *Szabó* Antal, *Kovács* József, *Szepessy* Károly. Előadó: *Dóczy* József pénzügyi titkár. — A nagybányai kerületre nézve: *Szerenczy* József h. elnök r. tag *Bónis* István a kincstár részéről *Miskolczy* Sándor és *Moldován* László r. tagok a törv. hatóság részéről; póttagok: *Csausz* István, *Kovács* Gyula, *Szász* József és *Glaviczky* Károly. Bányatügyekben: rendes tagok: *Veres* László, *Brebán* Sándor, *Moldován* László, *Marosán* Athanász; póttagok: *Csausz* István, *Virág* István, *Kávási* Károly és *Harácsék* Vilmos. Előadó: *Földes* Albert p. ü. segédtitkár. — A nagysomkúti kerületre nézve: elnök gróf *Teleky* Sándor, h. elnök és r. tag *Mán* Lajos, r. tag *Bocsánszky* Márton a kincstár részéről. *Veszprémy* Sándor, *Brunner* Károly r. tagok a törv. hatóság részéről. Póttagok: *Papp* István, Dr. *Olsavszki* Gyula, *Prunker* Dezső és *Salamon* Márton. Előadó: *Nagy* Gergely pénzügyi titkár. — A fehérgyarmati kerületre nézve: elnök: *Sántha* Kálmán, h. elnök és r. tag Dr. *Jármay* Béla, r. tag: *Tóth* Lajos a kincstár részéről: rendes tagok: *Mártonffy* Lajos, *Bakó* István a törv. hatóság részéről. Póttagok: *Tarpay*

*Lajos*, *Rozsnyák* Károly, *Szabó* Zsigmond és *Kozma* László. Előadó: *Schnébli* Károly p. ü. segédtitkár. — Szatmár városára nézve: elnök: *Korányi* János, h., elnök és r. tag *Litteczky* Endre, r. tag. *Unger* Ullmann Sándor a kincstár részéről, r. tagok; *Márkus* Márton és *Molnár* Mihály a törv. hatóság részéről. Póttagok: *Halmi* János, *Páskuj* Imre, ifj. *Hérmán* István és *Szentiványi* Károly. Előadó: *Merk* Dezső p. ü. segédtitkár.

**Elitelt jegyző.** A nagysomkúti kir. járásbíró május 11-én hirdette ki *Simon* Ignác, volt szakállasfalvi körjegyzőnek I-ső foku ítéletét, mely szerint többrendbeli sikasztás vétségében bűnösnek találtván, 8 napi fogházra, hivatalvesztésre és 1 évre politikai jogainak felfüggesztésére ítélte.

**Uránia színház.** Városunkban a mai naptól kezdve mozgó fénykép-színház nyílik az Eötvös utcában levő *Heinrich* féle bérpálotában *Márkus* Dezső igazgatása alatt. A színházról részletesebben a jövő számban szólnunk.

**Cabaret.** A városi színházban f. hó 17 — 18-án egy budapesti cabaret társulat játszott *Nagy* Endre igazgatása alatt. Úgyes programot állítottak össze és sok derült percet szereztek a szép számú közönség számára. Különösen *Nagy* Endre volt jó és *Fábián* Kornelia kedves.

**Erdővétel.** *Schönborn* Károly gróf megvette a báró *Kocz*-féle 5400 holdas ungi erdőbirtokot.

**Érettségi vizsgálatok.** A szatmári ref. főgimnáziumban június 22., 23. és 24-én lesznek megtartva az érettségi szóbeli vizsgálatok, melyeken az egyházközség részéről *Óreg* János debreczeni akadémiai tanár mint elnök vesz részt.

**Gyöngyösy emléktáblájának leleplezése.** *Gyöngyösy* Istvánnak, a XVI. század kiváló költőjének emléktábláját, miként jeleztük, május 31-én szándékozták leleplezni. Minthogy azonban a község előzőleg azt az utcát rendezni akarja, a melyben *Gyöngyösy* szülőháza van, azért a *Gyöngyösy* Irodalmi Társaság és a község előjárósága együttesen megállapodtak abban, hogy a leleplezési ünnepséget szept. 20-án tartják meg. Megállapították az ünnepély programját is, mely a következő: 1. Szózat. 2. *Nevezky* Kostantin g. kath. lelkész a község képviselőtestületében mond beszédet. 3. Az iskolás gyermekek éneke. 4. *Románecz* Mihály elnök ünnepi beszéde. 5. A küldöttségek képviselőinek beszéde. 6. Honfidal. Előadja az ungvári dalárda. 7. Egy elfeledett költő emléke. *Irtá* Csengey Gusztáv, szavalja *Usz* Irén. 8. Himnusz.

**Felozlatott szakegyletek.** A belügy-miniszter a helybeli körműves és ácsszakegyleteket a pénzkezelés körül felmerült szabálytalanságok miatt felozlatta, egyuttal felhívta a polgármestert, hogy a vizsgálati iratokat a fenforogni látszó bűncselekmények megtorlása céljából a kir. ügyészséghez tegye át.

**Új torony összeomlása.** Nagybányán f. hó 12-én déli 12 órakor a most épülő görög katolikus templom 30 méteres tornya még eddig ki nem kutatott okból összeomlott. A szerencsétlenség éppen akkor történt, mikor a munkások ebédelés céljából az állványokról lefelé indultak. Tizenhárom sebesülés történt, melyből csak egy súlyosabb természetű, de az nem halálos. Az egyház a torony összedülése által mintegy 10.000 korona kárt szenved.

**Határszéli őrség.** A munkácsi határszéli rendőrkapitányság működése területén *Volóc* községben legközelebb határszéli őrség

ség létesített, amely működését már e hó 15-én megkezdte.

**Dinamit a kemenczében.** Dávidházan a mult esütörtökön rémes eset történt Kleinnak a házában. A halászzal foglalkozó Klein dinamit patronokat rejtegetett a sütőkemenczében, miről felesége mit sem tudott. Jelzett napon — férje távollétében — kenyeret akart sütni s tüzet rakott a kemenczébe, mitől az ott elrejtett dinamit felrobbant. A robbanás következtében az asszony félkarját, leánya egyik lábát vesztette el, míg fia halálosan megsebesült. Mindhármukat a munkácsi kórházba szállították gyógykezelés végett.

**Országos vásárok.** Szatmárvármegye és környéke területén május és június hónapban a következő helyeken és napokon fognak országos vásárokat tartani: május 25. és 26-án Felsőbányán, június 1. és 2-án Nagykárolyban és Halmiban, június 29-én Krasznabélteken.

**Dr. FODOR operateur**  
fogorvosi intézete  
Deák-tér 8., Gillyén-ház.

**A legolcsóbb óra és ékszer** üzlet  
*Kepes Dávid* mű-órás és ékszerésznél, közvetlen a Színházzal szemben, nagy raktár mindennemű ékszerekben, órákban. Tajtékne-műekben és látszerészi cikkekben — a legolcsóbb árak mellett. *Minden óra javítás egy évi jótállással csak 80 krajczár.*

**Mindenféle kávé olcsóbb,** sőt minden más árut is április 1-től jutányosabban vásárolhatunk a **Néma-féle** kávékereskedésben Szatmár, Kazinczy-utca 16. sz.

## IRODALOM.

**Benedek Elek tankönyve a „Magyar Nemzet Történetéről“.** Apponyi miniszter megbízásából Benedek Elek, tankönyvet irt az elemi iskolák V. VI. osztálya részére, melyben irodalmi hangon mondja el a magyar nemzet történetét és mintaképét szolgáltatja annak, miképen kell iskolás gyermekekkel ezt a legszebb és legfontosabb tananyagot megismertetni és egyidejűleg kedvelté is tenni. Ez a könyv nemcsak magyar hazánkat, hanem nyelvünket is meg fogja szeretetni a gyermekvilággal és így nagy nemzeti és kulturális hivatást fog teljesíteni. A könyvet az Athaeum adta ki, ára 80 fillér.

**Vizsgai jutalomkönyvek.** Közeledvén a tanévzáró vizsgálatok ideje, jó szolgálatot vélnék tenni az iskolaigazgató és tanító uraknak, midőn nem ugyan csillogó külsejű, hanem valóban tartalmas, a gyermekek kezébe nyugodt lélekkel adható, és rendkívül olcsó jutalomkönyveket ajánlunk becses figyelemükbe. Ilyenek az egri egyházmegyei irodalmi egyesület kiadásában megjelent, s ugyanazon egyházmegye papjai által irt népies és tanulmányos következő könyvecskék: Téli esték. Szerkesztette Luga László. 111 oldal. Ára (70 fillér helyett) 20 fillér. — Róma. Irta Luga László. 87 old. Ára (60 fill. helyett) 10 fillér. — Pázmány Péter Irta Bartók István. 64 old. Ára (40 fill. helyett) 10 fill. — Olvasmányok. Szerkesztette Luga László. 47 old. Ára (30 fill. helyett) 8 fill. — A nagy világ csodái. Népszerű csillagászat. Irta Sebők László. 64 old. Ára (40 fill. helyett) 10 fill. — Imakönyvül: Plebániái közös újratosságotok.

Összeállította Barácius József. Az egri bibor-nok-érsek ur jóváhagyásával. 56 old. Ára fél-vászon kötésben 40, egész vászonban 60 fill. — Kisebb rendelések ára levélbélyegegben is beküldhető, Postadij címén 20 fillér beküldését kéri az irodalmi egyesület titkársága, Eger, érseki udvar. Nem drága, a szemnek tetsző, hanem inkább kifogástalan tartalmu, épületes és valóban hasznos könyvet adjunk a gyermekek kezébe.

„Pázmány-sajtó“ (Püspöki nyomda) Szatmár.

## A MEGVÁLTO.

Ára füzve 2.— kor. Kötve 2.40 kor.

Megrendelhető:

REIZER JÁNOS könyvkereskedésében  
vagy a PÁZMÁNY-SAJTÓBAN  
Szatmáron.

IFJ. RUBINSZKY

FERENCZ

IPARMŰVÉSZETI

MŰHELYE

SZATMÁR, UJ-UTCA 3/a SZ. (SAJÁT HÁZ).



Modern háló, ebédlő, szalon vagy uri szoba berendezések, valamint leányszoba berendezések művészi kivitelben készülnek.

KIVÁNATRA TERVEKKEL IS KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLOK.

**Hirdetések** *jutányosan vétetnek fel*  
*.. .. a kiadóhivatalban.*

## Inglük József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendákat*; mindennemű öltöny készítésnél a fősztyt az *elegáns szabás és finom kivitelre* fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányu szövetekben, Elsőrangu egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem *nagy forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom*, mint bármely más czég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni-biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésére fogok szolgálni.

**INGLIK JÓZSEF,**

szabómester.

**Vásároljunk osztálysorsjegyet a m. kir. főútszédben Szatmár, Deák-tér.**  
A huzás már május 23-án kezdődik.  $\frac{1}{4}$  sorsjegy ára 12 kor.,  $\frac{1}{2}$  6 kor.,  $\frac{1}{4}$  3 kor.,  $\frac{1}{8}$  1 kor. 50 fillér.

*Aki jó bort akar inni, az keresse fel a HUNGÁRIÁT. Szíves pártfogást kér tisztelettel Weisz Adolf vendéglős.*

### FABIÁN GYÖRGYNÉ

**mű- és élővirág-üzlete SZATMÁR-NÉMETI, Rákóczi-utca 26-ik szám.**  
Sürgönyezim: **Fábiáné.** Telefon-szám: **148.**  
Ajánl menyasszonyi, bál- és névnap- csokrok, mell- és fejdíszek, virágkosarak, jardiniere, ünnepi és gyászkoszorúk, Makart rendezetek és díszitményeket. — Cserepes virágokat, szobai dísznövényeket, mindenféle művirágokat és templom-díszítéseket, jutanyos árban.

#### Előleges jelentés.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség b. tudomására, hogy — miután a Viz-utczán fennállott, csupán házilag kezelt, kölcsönkönyvtár megszűnt, az általam későbbi időre tervezett *teljesen korszerű kölcsönkönyvtár*, erre a célra immár évek óta gyűjtött több ezer kötetnyi munkával és a legújabb irodalmi termékek bevonásával, — technikai akadályt szenvedett könyv, zenemű és papírkereskedéssel, együttesen *rövid időn belül* — külön értesítés mellett — megnyitom. Magamat és kezdő vállalatomat a n. é. közönség nagyra-beesült pártfogásába és szíves jóindulatába ajánlva vagyok, Szatmár-Németi, 1908. május 1-én, megkülönböztetett tisztelettel

Weisz Zoltán.

## KASZÁLÓ,

mely 10 év óta jószággal legeltetett Csonkási bérletünkön (kövesut és = vasut mentén) 2 holdanként =

**kiadó.**

**NEUSCHLOSZ TESTVÉREK**

**Szatmár, Deák-tér 7. sz.**

Telefon szám 16.

**Elsőrendű porosz kőszén és vágott tűzifa**

valamint

**I. rendű bükkhasábfa,  
I. rendű gyertyánfa,  
I. rendű cserfa,  
I. rendű tölgyfa,**

vastag hántott vargafa,  
többféle dorongfa kapható

**Fischer Herman**

fakereskedőnél Szatmár,

**Bárhory-utca 10. sz. Telefon 122.**

Raktárak: a lakásnál, a Szentvér- és máv. állomásnál.

## SZENT LÁSZLÓ (Püspök) HÉVVIZ-GYÓGYFÜRDŐ

Nagyvárad mellett, Kernáts János fürdőbérli kezelése alatt.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél, kocsin háromnegyed órai távolságban. Május—augusztus hónapokban naponta 12, vasárnap és ünnepnapokon 15 vonat közlekedik Nagyváraddal. A vasuti állomás a fürdőtelepen van. — Az európai híri 41 C. meleg természetes hévviz javulva van: az izületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, osontörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, köszvénynél s annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek reumatikus alapon keletkeznek (ischiasnál), különböző borbajoknál, végre női bajoknál; belseg heveny és idült gyomorbántalmak, májbajok, vesekövek esetiben. Allandó fürdőorvos: **NAGY IGNÁCZ Dr.** — A különböző igények szerint berendezett nagyszámú szobák napi ára 1 kor. 20 fillér és 6 korona között változik. Gyógyterem (Kursalon) hirlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép kilátással. Éttermek, czukrászda, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő **öserdőben**. Az erdőben jó tekepálya és lawn tenisz. — Öt tükörfürdő és három kádfürdőn kívül mórifürdők is vannak rendszeresítve. Fürdők 40 fillértől 1 korona 20 fillérig. — **Elsőrendű, kitünő zenekar.** — **Telefonösszeköttetés Nagyváraddal.** — Villamvilágítás. A legszébb kirándulás és szórakozási hely. — Konyha és vendéglő a bérli saját vezetése mellett. —

**PROSPEKTUST KIVÁNATRA KÜLD A FÜRDŐKEZELŐSÉG.**



**Pártoljuk a hazai kereskedelmet!**

## SZÉN-, KOKS-, BRIKET-,

kovácsszén- és antracit-fogyasztók,

gazdák, gyártelepek, kereskedők, intézetek, — **mielőtt szükségletüket fedezik, —**  
bizalommal forduljanak

**Radnay Károly céghez Budapest,**

**Váci-körút 78. szám.**

**Sürgöny-ezim: ANTRACIT, BUDAPEST.**

Legkitünőbb minőségek, különlegességek, **Interurban** || Gőzzántásra és cséplésre rendeléseket kérés-összes ipari, gazdasági és házi célokra. || **telefon 164** || sőbbi szállításra már most feladni kérem.

## TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az **összes rovarokat gyorsan és alaposan** kipusztítja; üvegben —.20, —.60, 1.— és 2.— koronáért kapható

## TIRGRAM TINKTURA

csakis **poloskák** ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb brogériában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-plakátok ki vannak függesztve. — Ügyeljünk a „TIRGRAM“ névre. Gyár: **Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.**

## Kőszén ✂ Klár!

Belföldi és porosz kőszén, bihari és dorogi mész **vaggonszámbra** megrendelhető

**KLÁR ANDOR** kereskedelmi és bankirodájában **DEBRECEN,**  
**Miklós-utca 23. sz.**  
Telefon 445. szám.

Olesó árak. — Pontos szállítás. — Kivánatra részletes ajánlat.

**BANKOSZTÁLY:** Törlesztéses, kötvény- és váltókölcsonők, tárczahitel kereskedőknek és gyárosoknak, gazdáknak személyi hitel.

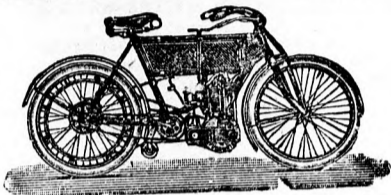
**Dr. Erdélyi Miksa**

**fogorvos.**

**Lakik: SZATMÁR,**  
Rákóczi-u. 24. sz. (saját ház.)

**Megnyilt a**  
**Hammer Ignácz**

**műszerész, kerékpár és varrógép-  
raktár Szatmár, Batthyányi-u. 1.**  
Schwaroz Albert-féle bolt helyiségben.



Ajánlja világhírű **Puchmotor** és **kerékpárokat**,  
valamint minden rendszerű **varrógépeket**  
kényelmes heti vagy havi részletre.

**Javító műhelyemben**

kerékpár, varrógépeket és mindenféle műszereket  
**szakszerűen és jótállás**  
mellett eszközölköztetnek. — Kerékpár alkatrészek,  
**gummik, szabadonfutók** nagy választékban.

**!! Molykár elleni megóvás !!**

A közeledő **tavaszi** és **nyári idény**  
alkalmából bátorlódok a n. é. közönség  
b. figyelmét felhívni a már **14 év óta**  
**fenálló, Deák-téren, néh. Antal Dániel**  
**házában** levő

**szűcs-üzletemre,**

ahol is mindennemű téli ruhákat, bundá-  
kat, szörme kabátokat, boákat, muffokat  
**nyári gondozásra jutányos árban el-  
vállalok**, a rajta levő kisebb javításokat  
díjtalanul elkészítem. Kívánatra a ruha-  
neműekért házhoz elküldök.

Egyszersmind szíves tudomására hozom,  
hogy az ugyanezen üzlethelyiségben levő

**kötszer-raktáromban**

nagy választékot tartok sérvkötők, has-  
kötők, suspenziók, nadrágtartók, Dianna-öv  
(havi kötéskben) és hozzávaló párnákban.  
Továbbá gummi-árak, tejszívók, mell-  
szívók, feeskendők, méhkoszorúk, méh-  
tartók, légpárnák, irrigátor felszerelések,  
gummi különlegességek, óvszerek szintén  
nagy választékban vannak raktáron.

**Postai megrendeléseket diszkrét eszközlöm.**

Pontos kiszolgálásom teljesítése mellett  
a n. é. közönség szíves pártfogását kérve,  
maradtam  
teljes tisztelettel

**Görömbey János,**  
szűcs.

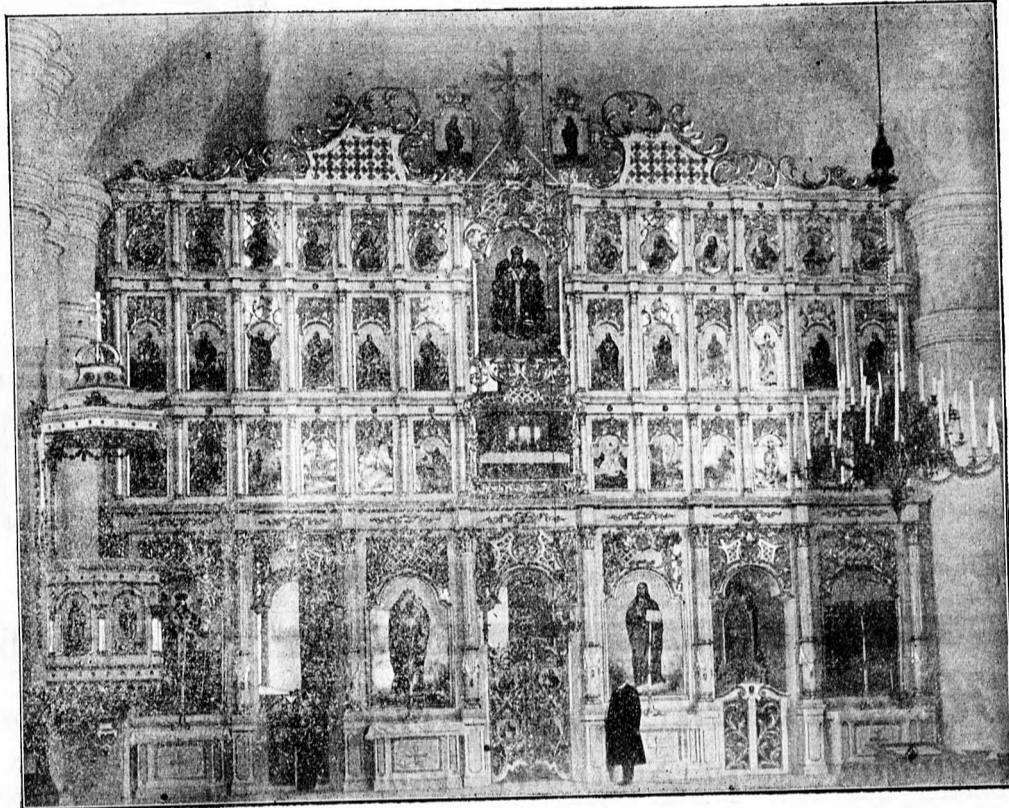
**A nyári gondozás alatt levő téli  
ruhák tűzkár ellen biztosítva!**

# SZABÓ SÁNDOR, SZATMÁR

**SZOBRÁSZ, ARANYOZÓ ÉS OLTÁRÉPÍTŐ, BÁTHORY-UTCZA 18. SZÁM.**

*Etvállalom új oltárok, szószékek, szent sírok, szent szobrok készítését kőből,  
fából vagy imitációból. Régi munkák felújítását mérsékelt árak mellett készítek.  
Új oltárképeket hírneves festőművészek közreműködése mellett állítom elő.  
Műtermemben kész templom- és szobadíszek vannak raktáron. Továbbá e helyen  
is felhívom a főtisztelendő urak szíves figyelmét a műtermemben készletben  
levő stáció-dombormű képek megtekintésére. Költségvetéssel, rajzokkal díj-  
mentesen szolgálok. Az aranyozás tiszta Katalin arannyal történik. Az ügy  
könnyebb elintézése céljából saját költségemen utazom bárhova.*

**Teljesített munkáimról** számos elismerő levél van birtokomban, úgymint  
ft. Govrik János kerületi esperes, kőkényesdi rk.  
plébános urtól, ft. Ekkel Lajos rk. lelkész urtól, ft. Damjanovich Viktor gk. esperes-lelkész  
urtól, ft. Köncs László rk. lelkész urtól, ft. Unger Lajos rk. lelkész urtól és ft. Damjanovich  
Tivadár gk. lelkész urtól, melyeknek szövegét helyszűke miatt nem ismertethetem.



**2!j üzlet! 2!j üzlet!**

**20%-ot**

megtakarít, ha az ujonnan megnyílt

**Steinmetz Baruch Fiai**

**rőfös és divatáru kereskedők**

**SZATMÁR, Kazinczy-utca 4. szám alatti**

üzletében vásárol, ahol minden e szakba  
vágó cikkek, meglepő olcsó árakban  
.. .. . árusítatnak. .. .. .

Szíves meggyőződést és pártfogást kér tisztelettel

**STEINMETZ BARUCH FIAI SZATMÁR,**

**Kazinczy-utca 4. szám.**

**Az alábbi elsőrangú cégeket a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak különös figyelmébe ajánljuk.**



**Gárdos Ferencz könyvkötő**

Szatmár, Kazinczy-utca 6. sz.

Ajánlja újonnan és a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

**KÖNYVKÖTÉSZETÉT**

a mélyen tisztelt közönség szives figyelmébe.

**KOMÁN JÁNOS** készőrüs-mester  
**SZATMÁRON**

a Központi vámházzal szemben.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy

**készőrüs műhelyemet**

1907. aug. 1-étől (régi helyéről) az Iskola-köz sarkáról néhány lépéssel beljebb, a püspöki r. k. fiu elemi iskola kerthelyiségébe **helyeztem át.** Műhelyemben borotva, olló, zseb-, konyha- és asztali kések érvágó, köpülőző gépek, valamint bádogos és szabó ollók készítését jutányos árakban vállalom el.

Készítendő munkákért kívánatra házhoz küldök.

A m. t. közönség szives pártfogását kérve,

tisztelettel **KOMÁN JÁNOS**

**Hirdetések felvételnek**

a kiadóhivatalban Szatmár, Iskola-köz.



**A** ki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányú lábbelit akar vásárolni, az bizalommal fordulhat

Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és csizmák is készülnek.

**Vuja János**

-hoz, **SZATMÁR, Deák-tér,** (Keresztes András-féle ház, aki dusan felszerelt **cipő-raktárában** csakis **valódi finom bőrből,** a már is világhírű hazai gyárakban cipőket és csizmákat **nagyon is versenyképes árak mellett** hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbb rendű készítményt a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kiküszöbölte, és a kinek árui csínosság dolgában is párját ritkítja

**Mindenkinek**

saját érdeke, hogy üveg, porcellán és lámpa-... áru szükségletét ..

**Oesztreicher Tóbiás**

gyári nagy raktárában szerezze be **SZATMÁRON, Deák-tér 21. sz. a.,** és a nagybányai fióküzletében

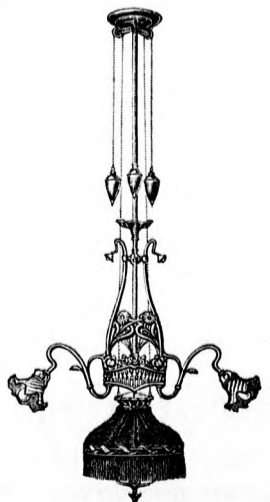
**Ajándék áruk:**

Tisztelettel tudatom, hogy a farsangi idény alkalmára dusan felszerelt üveg és porcellán üzletemben az árakat tetemesen leszállítottam. — Helyszükem miatt csak a következő tárgyak árai szolgáljon tájékozással:

Valódi karlsbadi 6 személyes étkező készlet	K 14.—tól feljebb.
„ „ 6 „ teás „	K 6.—tól „
„ „ 6 „ kávé „	K 5.60-tól „
„ „ 6 „ feketés „	K 5.60-tól „
„ „ „ mosdó „	K 8.—tól „
„ „ teás csésze préselt 6 pár	K 1.90-től „
„ „ kávé „ 6 pár	K 1.90-től „
„ „ feketés „ 6 pár	K 1.50-től „

Csiszolt kristály üvegből különböző diszitással  
Vizes készlet 6 személyre K 1.70-től feljebb  
Boros „ 6 „ K 1.30-tól „  
Liquörös „ 6 „ K —.95-től feljebb  
Talpas üvegtál 6 tányérkával K 1.30-tól „  
Csigaszerkezetű szíves függő lámpa 5.80-tól „

Kiházasítási berendezések és ajándék dísz tárgyak, dus választékban, kivételes előnyökkel kaphatók. **Villamos csillárok** nagy választékban. Házi telephon, villamos csengő és villanyvilágítási bevezetések, valamint javítások jutányosárban, pontosan eszközöltetnek. Villamoségő drbja 60 f. Mindenféle újdonsági villamos égő kapható.



**BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!**

**Megkezdődött a tavaszi vásár!**

Óriási választék újdonságokból, melyek egyedül csak

**a Szatmári Bazárban**

Kazinczy-u. 10. sz. alatt kaphatók a leggyorsabbtól a legizlésebb tárgyak, u. m.: játék, díszmű, rövid, nürnbergi, aczél, tajték, üveg, porcellán és öntvény-árak, grammophonok, fonographok, lemezek és hengerek óriási választékban, mélyen leszállított árak mellett vásárolhatók

**BLATNICZKY ISTVÁN**

SZATMÁR, Kazinczy-utca 10. sz. alatt levő

**„SZATMÁRI BAZÁR“-JÁBAN.**

**MÉRSÉKELTEN SZABOTT ÁRAK!**

Autómobilok és 3 kerekű triciklik.

Óriási választék francia babákban.

**Értesítés.**

**Fogorvosi műtermem és lakásom május hó 1-től a Lévai-palota emeletén van. (Hám János-utca 12.)**

Műtermemben a száj, fogak és állcsontok kóros változásai a legújabb idők technikai vívmányai szerint kezeltetnek. — Kítűnőnek ismert fogporom nállam mindig kapható. — Lakásomból két utcai — egymásba nyíló — szobát bére adok. — Értekezhetni jelenlegi lakásomon Rákóczi-utca 24. szám alatt.

**Albisi Bakcsy Domokos, orvos-fogorvos.**

Kítűnő fogpor és szájaviz.

Kítűnő fogpor és szájaviz.



**100.000**

lábát tesz tönkre a szűk cipő. Aki ennek ellensége, önmagának meg jó

barátja, az rendelni fog izlése szerint cipőt

**VALEK JÁNOS** czipész mesternél

Szatmáron, Széchenyi-u. 7. (Bölönyi-ház)

a püspöki palotával szemben.